

zIndex.cz

Hodnocení zakázek státní správy 2012-2014

eData – budoucnost kontroly (NKÚ)

16.6.2015

Jiří Skuhrovec, Ondřej Neumann

FSV UK, Hlidacipes.org

Co je zIndex?

- ✘ Hodnotí zadavatele podle zakázek za 3 roky
- ✘ Na škále 0-100 měří „dobrou praxi“ dle mezinárodních doporučení
- ✘ Cílem je poskytnout objektivní srovnání napříč zadavateli
- ✘ Detailní výsledky pro každého zadavatele jsou na zIndex.cz

Hodnocení zakázek státní správy 2012-2014

Resort Organizací hodnoceno	Objem zakázek	zIndex	
Úřad vlády	1	188 mil. Kč	76.9%
Místní rozvoj	3	2 873 mil. Kč	70.9%
Zemědělství	6	7 006 mil. Kč	68.7%
Školství	5	761 mil. Kč	68.0%
Doprava	5	84 474 mil. Kč	67.7%
Vnitro	19	19 281 mil. Kč	67.2%
Životní prostředí	7	2 889 mil. Kč	65.6%
Zahraniční věci	2	977 mil. Kč	65.6%
Práce	5	7 272 mil. Kč	64.9%
Kultura	8	4 620 mil. Kč	62.5%
Spravedlnost	3	1 876 mil. Kč	59.5%
Průmysl a obchod	5	1 730 mil. Kč	58.9%
Zdravotnictví	6	2 560 mil. Kč	58.0%
Finance	4	8 156 mil. Kč	57.5%
Obrana	2	7 325 mil. Kč	55.1%

X Otevřenost:

- X** Soutěžené objemy (ku všem nákupům)
- X** Objemy v JŘBU (ku všem zakázkám)
- X** Zmatečné jednání (rušení, změny zakázek)

X Konkurence:

- X** Počty uchazečů (proti průměru daného trhu)
- X** Podpora soutěže (e-aukce, dělení zakázek, lhůty)
- X** Koncentrace (zadávání dokola téže firmě)
- X** Chyby dle ÚOHS (jen závažná pochybení)

X Kontrola:

- X** Chyby ve Věstníku a na profilech
- X** Poskytování informací podle zákona 106 (objem ZMR)
- X** Rizikovost dodavatelů (rejstříky, vznik a zánik, závislost na VZ..)

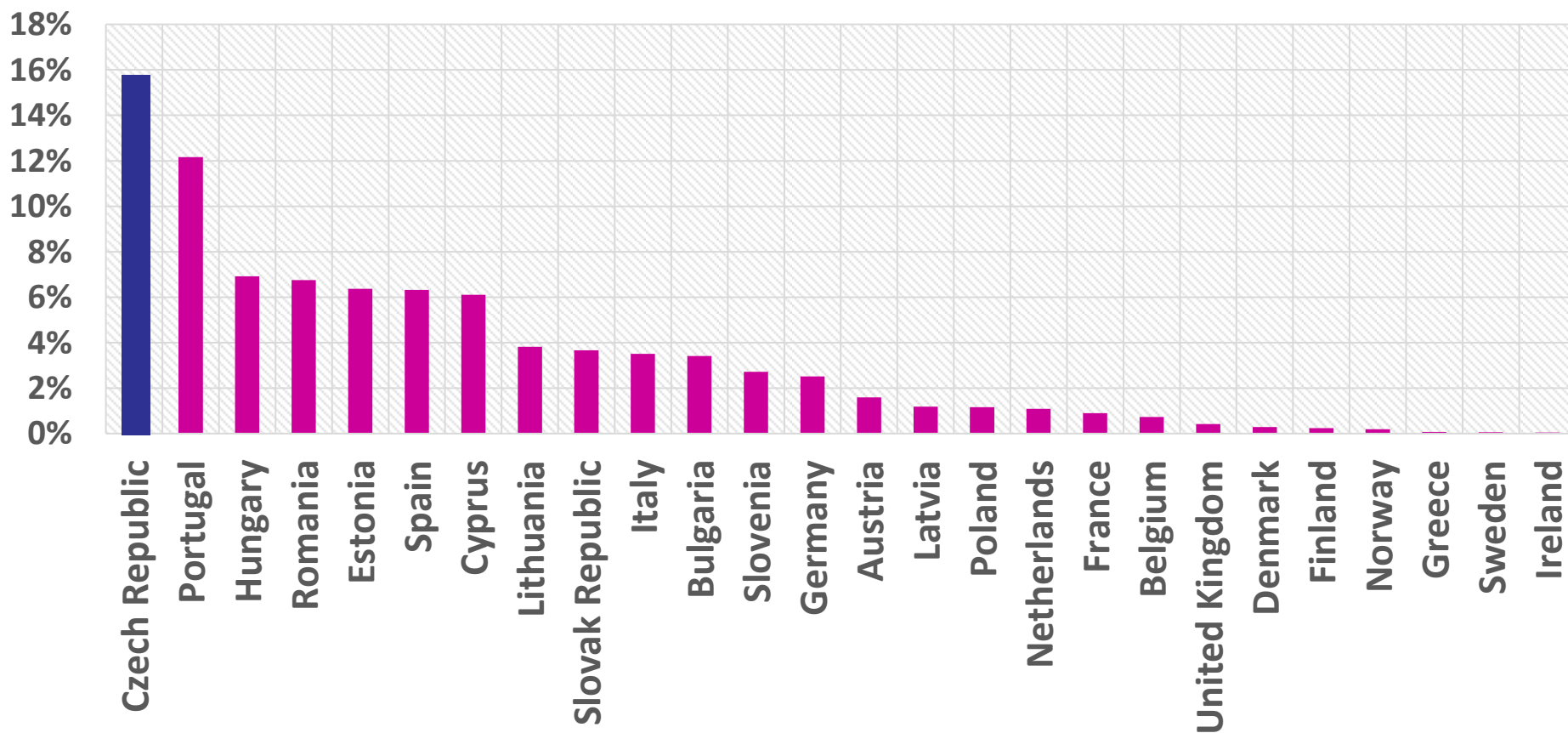
zIndex – z čeho vychází?

- ✘ Věstník veřejných zakázek (čištěná data)
- ✘ Profily zadavatele
- ✘ Monitor státní pokladny (+ výroční zprávy)
- ✘ Obchodní rejstřík
- ✘ Sbírka rozhodnutí ÚOHS
- ✘ Další zdroje (ARIS, PolitickeFinance.cz..)

Motivace: Jednací bez uveřejnění v ČR

Podíl Jednacího řízení bez uveřejnění na nadlimitních VZ (TED, 2013)

Zdroj: TED, vlastní výpočet

Motivace: stačí dodržovat zákon?

- ✘ Někteří zadavatelé nadužívají JŘBU
  - ✘ Je to špatně? Zákon to dovoluje...
  - ✘ EU, OECD: Je to špatně! Zakázky bez soutěže jsou drahé, zvyšují riziko korupce.
- ✘ Co s tím dělat? Vychovávat zadavatele.
  - ✘ Pravidelně publikovat srovnání zadavatelů, ukazovat špatné i dobré příklady
  - ✘ Co vše lze měřit? Jak spolehlivě?

Princip „Comply or explain“

- ✘ Nízké hodnocení nutně **neznamená** korupci či plýtvání
- ✘ Zadavatel má vysvětlit své výsledky
- ✘ Výstup relevantní pro další práci kontroly, novinářů, samotných zadavatelů

Využití zIndexu pro novináře (Hlidacipes.org, E15)

zIndex Ministerstva
obran:

- Nadužívání JŘBU
- Velké množství peněz mimo zakázky
- 8 sankcí od ÚOHS
- Chyby ve zveřejňování

V zadávání veřejných zakázek je nejhorší ministerstvo obrany

Robert Břešťan | Praha

Martin Stropnický má v křesle ministra obrany ještě dva roky na to, aby ukázal, že poměry ve svém rezortu dokáže změnit k lepšímu. Právě obrana z průzkumu Centra aplikované ekonomie, takzvaného zIndexu, vyšla v oblasti zadávání veřejných zakázek nejhůře ze všech rezortů. Nejlépe je na tom Úřad vlády a ministerstvo pro místní rozvoj.

„Není možné prohlásit, že průměr 55 procent je špatný, ale že 65 procent už ujde. Číslo zIndex popisuje současný stav a zároveň vzkazuje politikům, aby to změnil. Nyní ještě neříkáme, že za stav může konkrétní politik, ale zIndex budeme dělat znovu za dva roky, a to už ta politická odpovědnost bude jasná,“ říká autor výzkumu, ekonom Centra aplikované ekonomie Jiří Skuhrovec.

Ukazatel zIndex představuje průměr jedenácti dílčích ukazatelů spojených se zadáváním tendrů. Zahrnuje i to, kolik zakázek se otevřeně soutěží a kolik jich úřady zadají přímo, kolik zájemců se obvykle hlásí, jak

Tak přesná data o veřejných zakázkách dosud k dispozici nebyla, říká autor výzkumu, ekonom Centra aplikované ekonomie Jiří Skuhrovec

kvalitně jsou tendry připravené a zda je či není hlavním kritériem cena.

„Na cenu se soutěží 95 procent zakázek. Pro zadavatele je důležitější právní jistota než nákup něčeho s dobrým poměrem cena/výkon,“ míní Skuhrovec. Žebříček podle něj ukazuje, kde jsou největší chyby, rizika ko-

rupce, ne hospodárnosti či třeba neochota vysvětlovat, proč se většina zakázek zadává přímo. „Vycházíme z věstníku veřejných zakázek, které ručně třídíme, zpracováváme a dočišťujeme. Tak přesná data o veřejných zakázkách dosud k dispozici nebyla,“ dodává Skuhrovec.

Výsledky ukazují i to, že největší sumy za poslední tři roky se protočily v rezortu obrany, a to téměř 85 miliard korun, a na ministerstvu vnitra, kde to bylo 19,3 miliardy korun. Nejskromnější jsou se 188 miliony Úřad vlády a se 761 miliony ministerstvo školství.

„To jsou ale jen vysoutěžené zakázky. Je tu ještě mnohem větší suma takzvaných soutěžitelných výdajů na nákup zboží a služeb, jejichž významná část by soutěžit šla, ale stát to nedělá,“ říká Jiří Skuhrovec.

Autor je šéfredaktorem serveru Hlidacipes.org

Co lze z dat vytáhnout?

- ✘ 16 x opakované vyhlášení zakázky na MPSV
- ✘ Distribuce dálničních známek za 360 milionů bez soutěže v SFD
- ✘ Opakovaná JŘBU v IT – MF, MO a další – je vidět výsledky za celý resort

Díky za pozornost
Jiri.Skuhrovec@zindex.cz
Ondrej.Neumann@hlidacipes.org